

Sygn. akt III AUa 676/22

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 czerwca 2023 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący:	Sędzia Barbara Białecka (spr.)
------------------------	---------------------------------------

Sędziowie:	Beata Górka
-------------------	--------------------

	Jolanta Hawryszko
--	--------------------------

Protokolant:	St. sekr. Elżbieta Kamińska
---------------------	------------------------------------

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 30 maja 2023 r. w S.

sprawy R. S.

przeciwko Dyrektorowi (...) w S.

o zaniechanie pobierania zaliczek z emerytury wojskowej oraz o zwrot potrąconych zaliczek

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 31 sierpnia 2022 r., sygn. akt VI U 739/21

oddala apelację,

zasądza od Dyrektora Wojskowego Biura Emerytalnego w S. na rzecz R. S. kwotę 480 (czterysta osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w instancji odwoławczej.

--	--	--

Decyzją z dnia 15 lutego 2021 roku znak (...), Dyrektor Wojskowego Biura Emerytalnego w S. na podstawie art. 40 oraz art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 roku o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (tj. Dz. U z 2020 roku poz. 586 ze zm., dalej jako ustawa zaopatrzeniowa) oraz art. 87 ust. 1 i art. 91 ust. 1 i 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, rozpoznał odmownie wnioski R. S. z dnia 14 października 2020 roku o zaniechanie pobierania zaliczek z tytułu zmniejszenia świadczenia oraz o zwrot potrąconych zaliczek z tego tytułu od 1 stycznia 2020 roku.

Odwołanie od powyższej decyzji z dnia 15 lutego 2021 roku wniósł R. S. zaskarżając ją w całości. Decyzji tej zarzucił naruszenie prawa materialnego, tj. art. 13.1.b umowy międzynarodowej zawartej między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a (...)i (...) w Europie uzupełniającej Protokół dotyczący statusu międzynarodowych dowództw wojskowych ustanowionych na podstawie Traktatu Północnoatlantyckiego (Dz.U. z 2017 roku poz. 1179) w związku z art. 89 ust. 1 i art. 91 ust. 2 Konstytucji RP. - w wyniku bezpodstawnego uznania, że powyższy przepis umowy międzynarodowej nie ma pierwszeństwa przed przepisami ustawy zaopatrzeniowej, a w szczególności nie wyłącza stosowania wobec jego osoby art. 40 ust. 1 tej ustawy. Odwołujący wniósł o uchylenie zaskarżonej decyzji w całości, ewentualnie wydanie rozstrzygnięcia w przedmiocie zaniechania potrącania zaliczek z tytułu zmniejszenia świadczenia oraz zasądzenie na jego rzecz zwrotu potrąconych zaliczek z tego samego tytułu, począwszy od dnia 1 stycznia 2020 roku do daty rozstrzygnięcia oraz o zasądzenie od organu emerytalnego kosztów postępowania według norm przepisanych.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania w całości oraz o zasądzenie od odwołującego na rzecz organu emerytalnego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Decyzją z dnia 15 listopada 2021 roku, znak (...) o rocznym rozliczeniu emerytury w związku z osiągnięciem w 2020 roku przychodem R. S., Dyrektor Wojskowego Biura Emerytalnego w S. na podstawie art. 40 oraz art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 roku o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz. U z 2020 roku poz. 586 ze zm.), dokonał potrącenia z tytułu wykonanego rozliczenia w wysokości 2.578,83 zł wskazując, że potrącenie zostanie zrealizowane z bieżących wypłat świadczeń. Ustalono, że uzyskany w 2020 roku przychód z tytułu zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub pozarolniczej działalności gospodarczej wyniósł: 89.413,96 zł, wysokość przychodu możliwego do osiągnięcia niepowodująca zmniejszenia świadczenia wyniosła 80.205,20 zł, zmniejszenie świadczenia przy rozliczeniu rocznym (max. 24% rocznej kwoty bazowej), wynosi: 9.980,61 zł. Ogółem kwota wynikająca z rozliczenia do potrącenia wyniosła 2.578,83 zł.

Odwołanie od powyższej decyzji wywiódł R. S., który domagał się jej uchylenia, ewentualnie rozstrzygnięcia poprzez anulowanie dokonanych mocą ww. decyzji potrąceń. Uzasadniając swoje stanowisko odwołujący podał, że przedmiotowa decyzja jest konsekwencją uprzednio wydanej przez organ rentowy decyzji z dnia 15 lutego 2021 roku. Tymczasem międzynarodowi pracownicy cywilni NATO (do których należy ubezpieczony R. S.) wyłączeni są z polskiego systemu ubezpieczeniowego i podatkowego, będąc zwolnionymi od wszelkich podatków oraz składek na polskie świadczenia społeczne i emerytalne od uzyskiwanego wynagrodzenia. Odwołujący podniósł, że tylko w razie osiągnięcia przez emeryta lub rencistę przychodu z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, emerytura lub renta ulega zmniejszeniu na zasadach określonych w ustawie o emeryturach i rentach z FUS.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania w całości oraz o zasądzenie od odwołującego na rzecz organu emerytalnego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Postanowieniem z dnia 26 stycznia 2022 roku Sąd Okręgowy w Szczecinie połączył sprawy z odwołań R. S. od wymienionych wyżej decyzji do wspólnego rozpoznania i wyrokowania.

Wyrokiem z dnia 31 sierpnia 2022 roku Sąd Okręgowy w Szczecinie zmienił zaskarżone decyzje w całości w ten sposób, że ustalił iż ubezpieczony nie ma obowiązku zwrotu potrąconych zaliczek z tytułu zmniejszenia świadczenia od 1 stycznia 2020 r. oraz że wojskowa emerytura ubezpieczonego nie podlega zmniejszeniu od 1 stycznia 2020 r. w związku z osiągnięciem przez ubezpieczonego przychodem z tytułu umowy zawartej przez niego w dniu 28 października 2019

r. z (...) (...) (...) w imieniu (...) (...)). Nadto zasądził od Dyrektora (...) w S. na rzecz ubezpieczonego R. S. kwotę 360 (trzystu sześćdziesięciu) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy ustalił, że R. S., urodzony (...), decyzją Dyrektora (...) w S. z dnia 30 lipca 2008 roku nabył prawo do emerytury wojskowej od 31 maja 2008 roku. Procentowy wymiar emerytury przy zachowaniu zasady nieprzekraczania 75% podstawy wymiaru wyniósł 46,50%.

Na podstawie decyzji Dyrektora (...) w S. z dnia 30 lipca 2008 roku ubezpieczony nabył prawo do wojskowej renty inwalidzkiej od 31 maja 2008 roku. Procentowy wymiar renty wyniósł 40,00% wobec zaliczenia ubezpieczonego do 3 grupy inwalidzkiej.

Decyzje te, podobnie jak wydane później decyzje waloryzujące świadczenie ubezpieczonego, zawierały podobne pouczenie o obowiązku zawiadomienia właściwego organu emerytalnego o podjęciu zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej albo pozarolniczej działalności gospodarczej w kraju i zagranicą oraz o wysokości osiąganego wynagrodzenia lub dochodu oraz o każdorazowej podwyżce wysokości wynagrodzenia lub dochodu i innych okolicznościach powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczenia albo ograniczenie jego wysokości. (pkt 12 pouczenia zamieszczonego w decyzjach dotyczących emerytury wojskowej). W pouczeniach tych zawarta była również informacja, że osiąganie przychodu w wysokości przekraczającej 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy, ostatnio ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, nie wyższej jednak niż 130% tej kwoty, świadczenie ulega zmniejszeniu o kwotę przekroczenia, nie większą jednak niż kwota maksymalnego zmniejszenia obowiązująca w dniu 31 grudnia 1998 roku w wysokości:

- a) 24 % kwoty bazowej obowiązującej przy ostatniej waloryzacji świadczeń pracowniczych w 1998 roku – dla emerytury lub renty inwalidzkiej I grupy, nie więcej niż 25% jej wysokości,
- b) 18 % kwoty bazowej, o której mowa w pkt a) – dla renty inwalidzkiej II lub III grupy, nie więcej niż 25 % jej wysokości,
- c) 20,4 % kwoty bazowej, o której mowa w pkt a) – dla renty rodzinnej, do której uprawniona jest jedna osoba. (pkt 13)

Z kolei w razie osiągania przychodu w kwocie przekraczającej 130 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy, ostatnio ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego:

emerytura lub renta inwalidzka ulega zmniejszeniu o 25 % jej wysokości;

prawo do renty rodzinnej podlega zawieszeniu. (punkt 14)

W punkcie 17 pouczenia wskazano, że osoba, która nienależnie pobrała świadczenia, jest zobowiązana do ich zwrotu, a przypadku wymienionym w ppkt b wraz z odsetkami. Za nienależnie pobrane świadczenie uważa się:

świadczenie wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń albo wstrzymanie wypłaty świadczeń w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenie była pouczona o braku prawa do ich pobierania;

świadczenie przyznane lub wypłacone na podstawie nieprawdziwych zeznań lub dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd organu emerytalnego przez osobę pobierającą świadczenie,

świadczenia wypłacone z przyczyn niezależnych od organu emerytalnego innej osobie niż wskazana w decyzji tego organu.

Z kolei w punkcie 19 pouczenia wskazano, że w celu ustalenia czy nie zachodzą okoliczności powodujące ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń albo zmniejszenia ich wysokości jest Pan zobowiązany powiadomić organ emerytalny o:

pobieraniu uposażenia lub świadczenia pieniężnego po zwolnieniu ze służby;

ponownym powołaniu lub przyjęciu do służby,

podjęciu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego oraz wysokości osiąganego z tego tytułu przychodu,

łącznej kwocie przychodu osiągniętego w roku kalendarzowym lub w poszczególnych miesiącach, w terminie do końca pierwszego kwartału następnego roku,

pobieraniu emerytury lub renty przyznanej przez inny organ emerytalny lub rentowy,

pobieraniu uposażenia w stanie spoczynku lub uposażenia rodzinnego przewidzianych w odrębnych przepisach.

W dniu 9 lipca 2016 r. w W. została podpisana umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a (...) i (...)w Europie uzupełniająca Protokół dotyczący statusu międzynarodowych dowództw wojskowych ustanowionych na podstawie Traktatu Północnoatlantyckiego, która to – po uzyskaniu zgody w formie ustawy na jej ratyfikację (ustawa z dnia 2 grudnia 2016 r.) - została ratyfikowana przez prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 21 lutego 2017 r. i weszła w życie 8 marca 2017 r. Zgodnie z treścią tej umowy:

Mając na względzie postanowienia Traktatu Północnoatlantyckiego, podpisanego w W. dnia 4 kwietnia 1949 r.;

Mając na względzie postanowienia Umowy między Państwami - Stronami Traktatu Północnoatlantyckiego dotyczącej statusu ich sił zbrojnych, podpisanej w L. dnia 19 czerwca 1951 r.;

Mając na względzie postanowienia Protokołu dotyczącego statusu międzynarodowych dowództw wojskowych, ustanowionych na podstawie Traktatu Północnoatlantyckiego, podpisanego w P. dnia 28 sierpnia 1952 r.;

Mając na względzie postanowienia Umowy między Państwami-Stronami Traktatu Północnoatlantyckiego oraz innymi państwami uczestniczącymi w Partnerstwie dla Pokoju dotyczącej statusu ich sił zbrojnych i jej Protokołu dodatkowego, sporządzonych w B. dnia 19 czerwca 1995 r. oraz mające zastosowanie jej dodatkowe protokoły;

Uznając zwierzchnictwo Rady Północnoatlantyckiej przy powoływaniu i likwidowaniu organów wojskowych NATO posiadających status międzynarodowy;

Dążąc do zawarcia umów uzupełniających i porozumień dotyczących ustanawiania, funkcjonowania oraz warunków dla personelu oddelegowanego do pracy w organach wojskowych NATO, posiadających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej status wynikający z Protokołu Paryskiego;

Biorąc pod uwagę możliwość zawarcia innych umów z państwami, które biorą udział w programach partnerstwa i współpracy z NATO, w celu ułatwienia obywatelom tych państw działania i funkcjonowania jako integralna część sił dowodzonych przez NATO lub w obrębie (...);

Uwzględniając, że Rada Północnoatlantycka może podjąć decyzję o zawarciu umów z Organizacją Narodów Zjednoczonych, Unią Europejską, jak również z innymi organizacjami międzynarodowymi, pozarządowymi oraz międzynarodowymi trybunałami, przy założeniu, że organizacje te mogą wziąć udział lub w inny sposób udzielić wsparcia dla obiektów, funkcji i działalności NATO posiadających status wynikający z postanowień Protokołu Paryskiego oraz niniejszej Umowy;

Oraz rozumiejąc, że w celu wykonania postanowień niniejszej Umowy, a także w celu spełnienia wymogów wsparcia, mogą zostać zawarte dodatkowe porozumienia wykonawcze;

Rząd Rzeczypospolitej Polskiej oraz (...) w Europie i (...), zwane dalej Stronami, zgodnie z artykułem 16 ustęp 2 Protokołu Paryskiego, uzgodniły m.in., że:

Art.1 DEFINICJE

W niniejszej Umowie (zwanej dalej "Umową Uzupełniającą") wyrażenie:

1. (...) oznacza Umowę między Państwami - Stronami Sojuszu Północnoatlantyckiego dotyczącą statusu ich sił zbrojnych, podpisaną w L. dnia 19 czerwca 1951 r.
2. (...) oznacza Protokół dotyczący statusu międzynarodowych dowództw wojskowych, ustanowionych na podstawie Traktatu Północnoatlantyckiego, podpisany w P. dnia 28 sierpnia 1952 r.
3. (...) oznacza Umowę między Państwami - Stronami Traktatu Północnoatlantyckiego a innymi państwami uczestniczącymi w Partnerstwie dla Pokoju, dotyczącą statusu ich sił zbrojnych, podpisaną w B. dnia 19 czerwca 1995 r. oraz mające zastosowanie jej dodatkowe protokoły.
4. (...) oznacza (...)w Europie.
5. (...) oznacza (...)w Europie.
6. (...) oznacza (...).
7. (...) oznacza (...).
8. "Naczelne Dowództwo" oznacza (...) lub (...), odpowiednio zgodnie z definicją zawartą w artykule 1 Protokołu Paryskiego oraz wszelkie przyszłe Naczelne Dowództwa lub organizacje stanowiące ich następców prawnych.
9. "Dowództwo Sojusznicze" obejmuje, na potrzeby niniejszej Umowy Uzupełniającej oraz w uzupełnieniu artykułu 1 Protokołu Paryskiego, wszelkie organy wojskowe NATO, którym na podstawie decyzji Rady Północnoatlantyckiej oraz zgodnie z decyzją przyjętą przez Radę Północnoatlantycką w dniu 19 maja 1969 r. o procedurach aktywacji i reorganizacji wojskowych organów NATO w czasie pokoju oraz zasadach przyznawania im statusu międzynarodowego i międzynarodowego finansowania ((...)), przyznany został status wynikający z artykułu 14 Protokołu Paryskiego.
10. "Programy partnerstwa i współpracy NATO" oznaczają zatwierdzone przez Radę Północnoatlantycką inicjatywy dotyczące partnerstwa i współpracy NATO, oparte zarówno na geograficznych, jak i funkcjonalnych relacjach.
11. "Organizacje międzynarodowe, pozarządowe oraz międzynarodowe trybunały" oznaczają te organizacje, które biorą udział w działaniach NATO pod auspicjami lub na rzecz wsparcia Dowództwa Sojuszniczego zlokalizowanego lub działającego na terytorium lub z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeśli zostały uznane przez Radę Północnoatlantycką oraz zgłoszone Rzeczypospolitej Polskiej w prawidłowym trybie przez właściwe Dowództwo Sojusznicze.
12. "Dowódca Dowództwa Sojuszniczego" oznacza wyższego rangą przedstawiciela wojskowego lub cywilnego, który w danym momencie został wyznaczony lub wskazany do reprezentowania danego Dowództwa Sojuszniczego.
13. "Członkowie Dowództwa Sojuszniczego" oznaczają: a. członków sił zbrojnych (...), b. personel cywilny będący: obywatelami państwa będącego Stroną Traktatu Północnoatlantyckiego, zatrudnionymi przez Dowództwo Sojusznicze w ramach kategorii określonych przez Radę Północnoatlantycką ((...) Cywilni (...)) (ust.(4))

Stosownie do art. 2 ust.1 umowy, ma ona zastosowanie do każdego Naczelnego Dowództwa oraz do Dowództwa Sojuszniczego określonych zgodnie z treścią preambuły oraz z artykułem 1 niniejszej Umowy Uzupełniającej. (ust.1)

Celem niniejszej Umowy Uzupełniającej jest ułatwienie funkcjonowania Dowództwa Sojuszniczego, a także zachowanie integralności oraz niezależności danego Dowództwa i jego członków. Uprawnienia nadawane członkom przez Rzeczpospolitą Polską uwzględniają interesy NATO i przyznawane są w celu wsparcia Dowództwa Sojuszniczego, nie zaś dla osobistych korzyści tych członków. Naczelne Dowództwo oraz Dowództwo Sojusznicze pozostają na straży tych uprawnień. (art.2 ust.2)

Niniejsza Umowa Uzupełniająca służyć ma zapewnieniu zgodności z decyzjami podjętymi przez Radę Północnoatlantycką oraz przepisami i polityką NATO. Zgodnie z powyższym, oznacza to, że oficjalna działalność obejmuje zarówno działalność prowadzoną w celu wykonywania misji oraz wynikającą z zadań Dowództwa Sojuszniczego, jak również działalność realizowaną z funduszu socjalnego Dowództwa Sojuszniczego. (art.2 ust.3)

Strony ułatwią realizację postanowień zawartych w niniejszej Umowie Uzupełniającej oraz będą dążyć do współpracy z Dowództwem Sojuszniczym w sposób najbardziej skuteczny dla jej wdrożenia. (art.2 ust.4)

Bez względu na rodzaj działalności, zarówno Rząd Rzeczypospolitej Polskiej, jak również jakiegokolwiek organy władzy samorządowej, nie będą czerpały dochodów z działalności lub mienia Dowództwa Sojuszniczego. (art.2 ust.5)

Zezwala się Dowództwu Sojuszniczemu na posiadanie i wywieszanie własnej flagi razem z flagami NATO, państw członkowskich i państw partnerskich NATO, a także państw biorących udział w programach partnerstwa i współpracy NATO oraz flagami innych organizacji, zgodnie z odpowiednimi przepisami obowiązującymi dane Dowództwo. Dowództwo Sojusznicze może jednocześnie, wyłącznie zgodnie z przepisami NATO, zaprojektować własny znak i oficjalną pieczęć. Insignia te objęte zostaną ochroną prawną Rzeczypospolitej Polskiej, a oficjalna pieczęć, na wniosek Dowództwa Sojuszniczego, będzie uznana przez odpowiednie władze Rzeczypospolitej Polskiej oraz przedstawiona właściwym agencjom i organom rządowym. (art.2 ust.6)

Podległe jednostki, a także oddziały NATO, łącznie z tymczasowymi dowództwami lub tymczasowymi jednostkami oraz narodowymi lub międzynarodowymi jednostkami wsparcia lub wojskowymi przedstawicielami narodowymi i biurami łącznikowymi, agencjami cywilnymi NATO łącznie z zespołami łącznikowymi i oficerami przydzielonymi do Dowództwa Sojuszniczego mającymi na celu wsparcie tego Dowództwa Sojuszniczego, jego personelu oraz członków ich rodzin, bez uszczerbku dla statusu nadanego na mocy (...) lub zastosowania innych porozumień zawartych na podstawie (...), posiadać będą taki sam status jak ten przyznany Dowództwu Sojuszniczemu, członkom Dowództwa Sojuszniczego i członkom ich rodzin w artykułach 5, 6, 10, 12 oraz w artykułach od 14 do artykułu 34 niniejszej Umowy Uzupełniającej, bez uszczerbku dla statusu Dowództwa Sojuszniczego. (art.2 ust.7)

Status posiadany przez agencje NATO wynika z Umowy dotyczącej statusu organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego, przedstawicieli narodowych i personelu międzynarodowego, sporządzonej w O. dnia 20 września 1951 r. Jednakże, jeśli statut agencji NATO określi, że personelowi tej agencji przysługuje status wynikający z Protokołu Paryskiego, to niniejsza Umowa Uzupełniająca, bez względu na artykuł 1 ustęp 9, będzie miała zastosowanie do takiego personelu przydzielonego do Dowództwa Sojuszniczego w celu wsparcia jego misji. (art.2 ust.8)

Stosownie do postanowień art. 13 umowy zatytułowanego: PERSONEL CYWILNY ZATRUDNIONY PRZEZ DOWÓDZTWO SOJUSZNICZE

1. Dowództwo Sojusznicze może podejmować bezpośrednie działania w celu zatrudnienia (...) NATO, przy czym:

a. Zasady i warunki takiego zatrudnienia regulowane są wyłącznie przez właściwe przepisy NATO, włączając w to postanowienia umowy o pracę. Spory dotyczące takiego zatrudnienia będą rozpatrywane przez odpowiednie władze NATO wyłącznie zgodnie z zatwierdzonymi przez Radę Północnoatlantycką przepisami dotyczącymi personelu cywilnego NATO, bez prawa do odwołania się do polskich sądów, trybunałów, agencji lub podobnych forów.

b. Zgodnie z artykułem 7 ustęp 2 Protokołu Paryskiego oraz przepisami dotyczącymi personelu cywilnego NATO, (...) NATO są zwolnieni z wszelkich podatków, jak również składek na polskie świadczenia społeczne i emerytalne, które są pobierane od pensji lub wynagrodzenia wypłacanego z tytułu świadczenia przez nich pracy w charakterze (...) NATO.

c. Możliwość przeniesienia praw emerytalnych lub dobrowolnego uczestnictwa w polskim programie emerytalnym przez (...) NATO może być ustanowiona zgodnie z przepisami NATO oraz na podstawie odpowiednich porozumień wykonawczych między wyznaczonymi władzami NATO a Rządem Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Zgodnie z artykułem (...) ustęp (...) (...), Dowództwo Sojusznicze może zatrudniać (...) na takich samych warunkach jak każdy inny pracodawca na podstawie prawa Rzeczypospolitej Polskiej:

a. Systemy administrowania i klasyfikacji stanowisk ustalają przepisy NATO lub, jeżeli zaangażowane są narodowe jednostki wsparcia, przepisy prawa Państwa Wysyłającego, zgodnie z odpowiednimi obowiązującymi dwustronnymi lub wielostronnymi porozumieniami.

b. Spory związane ze stosunkiem pracy pomiędzy Dowództwem Sojuszniczym a (...) mogą być rozstrzygane zgodnie z odpowiednimi przepisami prawa pracy NATO, jednakże bez uszczerbku dla praw tego personelu wynikających z ochrony sądowej zagwarantowanej przez prawo Rzeczypospolitej Polskiej. W terminie przewidzianym w polskich przepisach prawa pracy, Dowództwo Sojusznicze poinformuje (...) o zasadach i warunkach zatrudnienia, w tym o odpowiednich przepisach NATO dotyczących sporów związanych ze stosunkiem pracy pomiędzy Dowództwem Sojuszniczym a (...).

c. Dowództwo Sojusznicze będzie przestrzegać obowiązków wynikających z prawa Rzeczypospolitej Polskiej dotyczących wymaganych potrąceń oraz składek na ubezpieczenie społeczne od pensji i wynagrodzeń wypłacanych (...). Właściwe władze Rzeczypospolitej Polskiej dokonają niezbędnych uzgodnień z Dowództwem Sojuszniczym w sprawie odprowadzania wyżej wymienionych świadczeń. Narodowe jednostki wsparcia, organizacje międzynarodowe, pozarządowe oraz międzynarodowe trybunały pozostają odpowiedzialne za własne ustalenia dotyczące zatrudnianej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (...).

3. Na wniosek Dowództwa Sojuszniczego, właściwe władze Rzeczypospolitej Polskiej zwolnią obywateli polskich zatrudnionych w charakterze (...) NATO, na czas trwania ich umowy o pracę z Dowództwem Sojuszniczym, ze świadczenia powszechnego obowiązku obrony, włączając w to ćwiczenia rezerwy, mobilizację, szkolenie w zakresie obrony cywilnej, a także z innych podobnych zobowiązań.

Zgodnie z art.39 ust.1 umowy, pozostaje ona w mocy na czas nieokreślony oraz bez względu na stałą obecność Dowództwa Sojuszniczego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, dopóki Rzeczpospolita Polska jest Stroną Protokołu Paryskiego

W dniu 28 października 2019 r. ubezpieczony zawarł z (...) ((...) Centrum Szkolenia Sił Połączonych NATO) działającym w imieniu (...) ((...)) umowę, zgodnie z którą został on mianowany na czas określony członkiem Międzynarodowego Sztabu (...) w B. na stanowisku Głównego Technika (Sieciowe Systemy Informatyczne – (...)), (...), (...), NATO kat. (...). Stanowisko to zlokalizowane jest w Wysuniętym Punkcie Wsparcia Logistycznego w B. ((...)) in B., Poland). Mianowanie jest ważne przez okres trzech lat. Wchodzi w życie od 1 stycznia 2020 r., kończy się 31 grudnia 2022 r. Zgodnie z ustępem 4 umowy ..... ; , 5, 6 -11

Wynagrodzenie ubezpieczonego z tytułu powyższej umowy jako Międzynarodowego Pracownika Cywilnego NATO zwolnione jest z wszelkich podatków, jak również składek na polskie świadczenia społeczne i emerytalne, które są pobierane od pensji lub wynagrodzenia wypłacanego z tytułu świadczenia przez nich pracy w charakterze (...) NATO

W dniu 30 marca 2020 r. i 31 marca 2020 r. ubezpieczony poinformował organ rentowy, że od dnia 1 stycznia 2020 r. jest zatrudniony w (...) ((...)), (...) ((...)) w B. na stanowisku P. T. ((...)) w kategorii cywilnej (...), o numerze stanowiska (...)i osiąga przychód z tytułu umowy na czas określony zawartej z NATO, w kwocie przekraczającej 130%

przeciętnego wynagrodzenia. Dalej wskazał, że warunki wynagrodzenia reguluje umowa międzynarodowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a (...) i (...) w Europie uzupełniająca Protokół dotyczący statusu międzynarodowych dowódców wojskowych ustanowionych na podstawie Traktatu Północnoatlantyckiego (Dz.U. z 2017 r. poz.1179) i zwrócił uwagę na art.13.1.b.tej umowy, który przytoczył w całości. Ponadto wskazał, że postanowienia umów międzynarodowych łączących Polskę z instytucjami NATO dotyczące ochrony danych osobowych – wyłączają stosowanie art. 40a ustawy zaopatrzeniowej. Osoby zatrudnione w charakterze personelu cywilnego NATO ani ich pracodawcy nie są zobowiązani do zawiadamiania wojskowego organu emerytalnego o podjęciu działalności, o której mowa w art.104 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wysokości osiąganego z tego tytułu przychodu ani o każdorazowej zmianie wysokości tego przychodu i innych okolicznościach powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń albo zmniejszenie ich wysokości. W związku z powyższym ubezpieczony wniósł o zaniechanie pobierania kwoty zmniejszenia z tytułu zarobkowania z jego emerytury.

Pismem z dnia 4 czerwca 2020 r. organ rentowy – w odpowiedzi na powyższe pismo wnioskodawcy – wyjaśnił, że w ocenie organu rentowego brak jest podstaw do zaniechania poboru zaliczek z tytułu zmniejszenia świadczenia. Do pisma dołączył druk oświadczenia do wypełnienia.

W dniu 15 października 2020 r. do organu rentowego wpłynęło pismo ubezpieczonego z dnia 14 października 2020 r. wraz z umową o pracę łączącą go z NATO i jej tłumaczeniem. W piśmie ubezpieczony wniósł o zaniechanie pobierania zaliczek z tytułu zmniejszenia świadczenia i zwrot potrąconych zaliczek z tytułu zmniejszenia świadczenia od 1 stycznia 2020 r.

W piśmie z dnia 5 stycznia 2021 r. organ rentowy zwrócił się do Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego Centrum (...) w B. z prośbą o udzielenie informacji czy w ramach umowy zawartej 9 lipca 2016 r. ubezpieczony jest zwolniony z wszelkich podatków i składek na polskie świadczenia społeczne i emerytalne, które są pobierane od pensji lub wynagrodzenia wpłacanego z tytułu świadczenia przez niego pracy w charakterze Międzynarodowego Pracownika Cywilnego NATO.

W odpowiedzi na powyższe pismo Organizacja Traktatu Północnoatlantyckiego (...) w B. w piśmie z dnia 18 stycznia 2021 r. odpowiedziało, że ubezpieczony jest zwolniony z wszelkich podatków, jak również składek na polskie świadczenia społeczne i emerytalne, które są pobierane od pensji lub wynagrodzenia wpłacanego z tytułu świadczenia przez niego pracy w charakterze Międzynarodowego Pracownika Cywilnego NATO

Sąd Okręgowy uznał odwołania za uzasadnione.

Sąd Okręgowy wstępnie wskazał, że przytoczone rozważania prawne są zgodne z uzasadnieniem uchwały Sądu Najwyższego w z dnia 23 maja 2017 r. III UZP 4/17 (OSNAPiUS 2017/11/148), którą Sąd w całości aprobuje. Stosownie do brzmienia art. 40 ust. 1, 3, 4 i 5 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (tekst jedn. Dz. U. z 2019 r., poz. 1726 ze zm., dalej jako: ustawa zaopatrzeniowa) w razie osiągnięcia przychodu z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, emerytura ulega zmniejszeniu na zasadach określonych w przepisach art. 104 ust. 1a-6, ust. 8 pkt 1 i 2 oraz ust. 9 i 10 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, nie więcej jednak niż o 25% wysokości tej emerytury lub renty inwalidzkiej, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3 (ust.1). W razie osiągnięcia przychodu, określonego w ust. 1, w kwocie przekraczającej 130% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy, ostatnio ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, kwota emerytury lub renty inwalidzkiej ulega zmniejszeniu o 25% jej wysokości (ust.3). Przepisów ust. 1 i 3 nie stosuje się wobec osób, których emerytura stanowi 75% podstawy jej wymiaru bez uwzględnienia podwyższenia z tytułu inwalidztwa pozostającego w związku ze służbą oraz wobec osób pobierających rentę inwalidzką z tytułu inwalidztwa powstałego wskutek wypadku pozostającego w związku ze służbą lub wskutek choroby powstałej w związku ze szczególnymi właściwościami bądź warunkami służby, z tytułu których przysługują świadczenia odszkodowawcze (ust.4). Do przychodu, o którym mowa w ust. 1, nie wlicza się uposażeń i innych należności pieniężnych otrzymywanych z tytułu pełnienia niezawodowej służby wojskowej (ust.5).

Zgodnie natomiast z treścią art. 104 ust. 1a -6, ust. 8 pkt 1 i 2 oraz ust. 9 i 10 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz.U. z 2020 r., poz. 1578, dalej jako: ustawa emerytalna) dla emerytów i rencistów prowadzących pozarolniczą działalność za przychód, o którym mowa w ust. 1, przyjmuje się przychód stanowiący podstawę wymiaru składki na ubezpieczenia społeczne w rozumieniu przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych. (ust.1a) Za działalność podlegającą obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, o której mowa w ust. 1, uważa się zatrudnienie, służbę lub inną pracę zarobkową albo prowadzenie pozarolniczej działalności, z uwzględnieniem ust. 3. (ust.2) Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się również do emerytów i rencistów osiągających przychód z tytułu działalności wykonywanej za granicą. (ust.3) Przepisy ust. 1, 1a i 2 stosuje się również do osób wyłączonych z obowiązku ubezpieczenia społecznego z tytułu ustalenia prawa do emerytury i renty lub wykonujących działalność niepodlegającą obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu z uwagi na podleganie temu obowiązkowi z innego tytułu. (ust.4) Przepisów ust. 1-4 nie stosuje się do honorariów z tytułu działalności twórczej i artystycznej. (ust.5) Za przychód, o którym mowa w ust. 1, uważa się również kwoty pobranych zasiłków: chorobowego, macierzyńskiego i opiekuńczego oraz wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy, wypłacanego na podstawie przepisów Kodeksu pracy, i kwoty świadczenia rehabilitacyjnego i wyrównawczego, zasiłku wyrównawczego i dodatku wyrównawczego. (ust.6) W razie osiągnięcia przychodu w kwocie przekraczającej 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy, ostatnio ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, nie wyżej jednak niż 130% tej kwoty, świadczenie ulega zmniejszeniu o kwotę przekroczenia, nie większą jednak niż kwota maksymalnego zmniejszenia obowiązująca w dniu 31 grudnia 1998 r. w wysokości:

1) 24% kwoty bazowej obowiązującej przy ostatniej waloryzacji w 1998 r. - dla emerytury lub renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy;

2) 18% kwoty bazowej, o której mowa w pkt 1 - dla renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy. (ust.8)

Kwoty maksymalnych zmniejszeń, o których mowa w ust. 8, podlegają podwyższeniu, przy zastosowaniu wskaźnika waloryzacji emerytur i rent w kolejnych terminach waloryzacji. (ust.8)

Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ogłasza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski":

w terminie do 14 dnia roboczego drugiego miesiąca każdego kwartału kalendarzowego - kwoty przychodu, o których mowa w ust. 7 i 8, z zaokrągleniem w górę do pełnych 10 groszy;

w terminie do 14 roboczego dnia listopada - kwoty graniczne przychodu dla mijającego roku kalendarzowego. (ust.10)

Rozważając stosunek art. 40 ust. 1 i 3 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin do art. 104 ustawy emerytalnej, Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 23 maja 2017 r. wskazał, że „unormowania ustawy emerytalnej stosuje się wyłącznie w zakresie "zasad" zmniejszania świadczeń emerytalno-rentowych, przy czym ustalenie, co oznacza konkretnie odesłanie do "zasad" może być samodzielnym problemem. Natomiast przesłankę nakazującą zmniejszenie świadczenia normuje art. 40 ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych. Jest nią "osiąganie przychodu z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego". W przeciwieństwie do ustawy emerytalnej, w ustawie o zaopatrzeniu emerytalnym brak definicji "działalności podlegającej ubezpieczeniu społecznemu" (w art. 104 ust. 2 i ust. 3 ustawy emerytalnej stwierdza się, że za tego rodzaju działalność uważa się "zatrudnienie, służbę lub inną pracę zarobkową albo prowadzenie pozarolniczej działalności" oraz "osiąganie przychodu z tytułu działalności wykonywanej za granicą"). Jest to o tyle istotne, że odesłanie w art. 40 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych tylko do zasad zmniejszania nakazuje postawienie pytania, czy definicję "przychodu z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego" wynikającą z art. 104 ust. 2 i 3 ustawy emerytalnej można stosować na gruncie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych. Podstawowy problem prawny sprowadza się jednak do tego, że obowiązek ubezpieczenia społecznego (w zakresie ubezpieczenia emerytalno-rentowego) został uregulowany w art. 6 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 963 ze zm.;

dalej jako ustawa systemowa) i obejmuje dokładnie wskazane tam tytuły do ubezpieczenia społecznego. Natomiast art. 104 ust. 2 i ust. 3 ustawy emerytalnej definiuje samodzielnie "działalność podlegającą obowiązkowi ubezpieczenia społecznego" stwierdzając, że jest to zatrudnienie, służba lub inna praca zarobkowa oraz przychód z tytułu działalności osiągniętej za granicą. Nie ma zatem zgodności pomiędzy art. 104 ust. 1, 2 i 3 a regulacjami ustawy systemowej dotyczącymi podlegania ubezpieczeniu. Nie jest zatem tak, że między sformułowaniem "przychód z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego" w rozumieniu art. 40 ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych a tożsamym wyrażeniem w art. 104 ust. 1 ustawy emerytalnej można postawić znak równości. Z punktu widzenia stanu faktycznego, (...) nie chodzi zatem o to, czy przychód osiągnięty z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę zawartej z NATO stanowi przychód, o jakim stanowi przepis art. 104 ustawy emerytalnej, ale o to, czy przychód z zatrudnienia na podstawie umowy o pracę zawartej na podstawie umowy z NATO stanowi "przychód z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego" w rozumieniu art. 40 ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych.

Zdaniem Sądu Najwyższego, punktem wyjścia powinna być wykładnia wyrażenia "przychodu z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego" w rozumieniu art. 40 ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym. Z językowego, jak i systemowego punktu widzenia nie ulega wątpliwości, że chodzi przede wszystkim o te rodzaje aktywności, które zostały ujęte w art. 6 ust. 1 ustawy systemowej, przy czym dla porządku stwierdzić w tym miejscu trzeba, że nie znajduje zastosowania art. 7 pkt 3 ustawy systemowej regulujący zasady dobrowolnego ubezpieczenia emerytalno-rentowego, ponieważ jednostka zatrudniająca skarżącego ma swoją siedzibę w Polsce.

Oznacza to, że działalność, jaką ubezpieczony wykonywał i wykonuje nadal na rzecz NATO, może podlegać obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, jeśli zostałaby zakwalifikowana do jednej z kategorii tytułów ubezpieczenia społecznego, o których mowa w art. 6 ust. 1 ustawy systemowej. Umowa o pracę, która została zawarta pomiędzy NATO oraz skarżącym, mogła zostać zakwalifikowana do kategorii umowy o pracę (pkt 1), i stanowić obowiązkowy tytuł do ubezpieczenia emerytalno-rentowego jako rodzaju ubezpieczenia społecznego.

Osiągany z tego tytułu przychód musi być zatem uznany za przychód w rozumieniu art. 4 pkt 9 ustawy systemowej. W regulacji tej za przychód uznaje się bowiem "przychody w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych z tytułu: zatrudnienia w ramach stosunku pracy, pracy nakładczej, służby, wykonywania mandatu posła lub senatora, wykonywania pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania, pobierania zasiłku dla bezrobotnych, świadczenia integracyjnego i stypendium wypłacanych bezrobotnym oraz stypendium sportowego, a także z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności oraz umowy agencyjnej lub umowy zlecenia, jak również z tytułu współpracy przy tej działalności lub współpracy przy wykonywaniu umowy". Nie powinno więc ulegać wątpliwości, że w przypadku braku innych regulacji przychód z umowy o pracę zawartej z NATO podlegałyby składce na ubezpieczenie społeczne. Byłyby to zatem "przychód z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego" w rozumieniu art. 40 ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych.

Uchylenie tego obowiązku może jednak wynikać z unormowań szczegółowych, w tym zwłaszcza umów międzynarodowych.

Sąd Okręgowy zwrócił uwagę, że z ustalonego stanu faktycznego bezspornie wynika, że skarżący jest zatrudniony w NATO na stanowisku Głównego Technika w Dziale (...). Do stosunku zatrudnienia ubezpieczonego, należącego do grupy wymienionej w art.13 ust.13 pkt b tiret 4 umowy, tj. do (...) (dalej jako (...)), zastosowanie znajduje zatem art.13 ust.1 pkt b umowy z dnia 9 lipca 2016 r., w myśl którego zgodnie z artykułem 7 ustęp 2 Protokołu Paryskiego oraz przepisami dotyczącymi personelu cywilnego NATO, (...) ((...)) są zwolnieni z wszelkich podatków, jak również składek na polskie świadczenia społeczne i emerytalne, które są pobierane od pensji lub wynagrodzenia wypłacanego z tytułu świadczenia przez nich pracy w charakterze (...). (art.13 ust.1 pkt b).

Sąd Okręgowy podkreślił, że niezależnie od zatrudnienia (...), (do którego należy ubezpieczony) umowa zezwala również na zatrudnienie (...)(dalej jako (...)), co ma znaczenie z punktu widzenia różnicowania

obowiązków spoczywających na NATO jako na zatrudniającym pracodawcy. W przypadku (...) zasady i warunki zatrudnienia są regulowane bezwzględnie przez prawo Rzeczypospolitej Polskiej. (Dowództwo Sojusznicze będzie przestrzegać obowiązków wynikających z prawa Rzeczypospolitej Polskiej dotyczących wymaganych potrąceń oraz składek na ubezpieczenie społeczne od pensji i wynagrodzeń wypłacanych Miejscowej (...). Właściwe władze Rzeczypospolitej Polskiej dokonają niezbędnych uzgodnień z Dowództwem Sojuszniczym w sprawie odprowadzania wyżej wymienionych świadczeń. (art.13 ust.2 pkt c umowy)

Mając na uwadze treść powyższych regulacji, Sąd Okręgowy stwierdził, że w odniesieniu do (...), umowa z dnia 9 lipca 2016 r. przewiduje w zakresie stosunków pracy całkowite wyłączenie z wykonywania obowiązków wynikających z prawa Państwa Przyjmującego, co dotyczy nie tylko zasad i warunków zatrudnienia czy rozstrzygnięcia sporów z tym związanych (tylko przez odpowiednie władze NATO), ale również odprowadzania wszelkich podatków i płacenia składek na polskie świadczenia społeczne i emerytalne. (...) – na mocy postanowień tej umowy (art.13 ust.1 pkt b) są wyłączeni z polskiego systemu podatkowego i polskiego systemu zabezpieczenia społecznego. Ich (tj. również ubezpieczonego) przychód z tytułu zawartej z NATO umowy o pracę, nie podlega tym samym obowiązkom ubezpieczenia społecznego, a zatem nie znajduje do niego zastosowanie art. 40 ustawy zaopatrzeniowej.

Sąd Okręgowy dalej wskazał, że zgodnie z art. 87 ust. 1 Konstytucji RP źródłami powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej są: Konstytucja, ustawy, ratyfikowane umowy międzynarodowe oraz rozporządzenia.

Zatem, aby można było uznać, że przepisy cytowanej wyżej umowy z dnia 9 lipca 2016 r. stanowią podstawę wyłączenia ubezpieczonego z polskich ubezpieczeń społecznych jest ratyfikacja tej umowy. Umowa zawarta w dniu 9 lipca 2016 r. między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a (...) i (...) w Europie uzupełniająca Protokół dotyczący statusu międzynarodowych dowództw wojskowych ustanowionych na podstawie Traktatu Północnoatlantyckiego - po uzyskaniu zgody w formie ustawy na jej ratyfikację (ustawa z dnia 2 grudnia 2016 r.) - została ratyfikowana przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 21 lutego 2017 r. i weszła w życie 8 marca 2017 r.

Oznacza to – wbrew twierdzeniom organu rentowego - że jej postanowienia są źródłem obowiązującego prawa w Rzeczypospolitej Polskiej. Skoro zatem – w świetle jej art.13 ust.1 pkt b umowy - przychód osiągany przez ubezpieczonego z tytułu zatrudnienia w NATO jest przychodem z tytułu działalności niepodlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, to oznacza to nie tylko to, że przychód ten nie powinien być uwzględniany w podstawie wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne, ale także – w świetle art. 40 ust. 1 ustawy zaopatrzeniowej – że nie powinien prowadzić do zmniejszenia emerytury wojskowej ubezpieczonego.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy uznał obie zaskarżone decyzje organu rentowego za nieprawidłowe i – na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾ § 2 k.p.c. – zmienił je, uznając, że ubezpieczony nie ma obowiązku zwrotu potrąconych zaliczek z tytułu zmniejszenia świadczenia od 1 stycznia 2020 r. oraz że wojskowa emerytura ubezpieczonego nie podlega zmniejszeniu od 1 stycznia 2020 r. w związku z osiągnięciem przez ubezpieczonego przychodem z tytułu umowy zawartej przez niego w dniu 28 października 2019 r. z (...) ((...) (...)) w imieniu (...) ((...)). (pkt I. sentencji)

O kosztach postępowania orzeczono w punkcie II wyroku na mocy art. 98 § 1 i 3 k.p.c. Na koszty należne ubezpieczonemu złożyło się wyłącznie wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika w osobie adwokata, którego wysokość ustalono na podstawie § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2016 r., poz. 1800 ze zm.).

Apelację od powyższego wyroku wniósł organ rentowy zaskarżając orzeczenie w całości. Wyrokowi zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego, w postaci art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin [dalej: wojskowa ustawa emerytalna] w związku z art. 13 ustęp 1 lit. b umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a (...) i (...) w Europie uzupełniającej Protokół dotyczący statusu międzynarodowych dowództw wojskowych ustanowionych na podstawie Traktatu Północnoatlantyckiego, podpisanej w W. dnia 9 lipca 2016 r. (dalej: umowa międzynarodowa z 9 lipca 2016 r.) Dz. U. z 2017 r., poz. 1179 poprzez ich błędną wykładnię objawiającą się w przyjęciu, iż przychód osiągany przez Ubezpieczonego z tytułu zatrudnienia

w (...) ((...) (...)) w imieniu (...) ((...)) nie podlega obowiązkowi ubezpieczenia społecznego z uwagi na uchylenie tego obowiązku na podstawie unormowań szczegółowych, w tym zwłaszcza umów międzynarodowych podczas gdy prawidłowa wykładnia tychże przepisów powinna prowadzić do wniosku przeciwnego, a mianowicie iż działalność jaką Ubezpieczony wykonywał i wykonuje dla struktur NATO generalnie została zakwalifikowana do jednej z kategorii tytułów ubezpieczenia społecznego, o której mowa w art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych [dalej: ustawa systemowa), a uregulowanie zawarte w art. 13 ust. 1 lit. b umowy międzynarodowej z 9 lipca 2016 r. nie stanowi wyłączenia ogólnej zasady w tym zakresie.

Organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie odwołań R. S. oraz poprzez zasądzenie od Ubezpieczonego na rzecz Dyrektora (...) w S. kosztów zastępstwa radcowskiego przed Sądem I instancji - według norm przepisanych. Dodatkowo wniósł o zasądzenie od R. S. na rzecz Dyrektora (...) w S. kosztów zastępstwa radcowskiego przed Sądem II instancji - według norm przepisanych.

Ubezpieczony w odpowiedzi na apelację wniósł o jej oddalenie oraz zasądzenie na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego w postępowaniu apelacyjnym według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego okazała się bezzasadna.

Tytułem uwagi ogólnej, uwzględniającej treść przepisu art. 387 § 2¹ pkt 1 i 2 KPC, Sąd Odwoławczy wskazuje na wstępie, że w całości podziela - bez potrzeby powtarzania - dokonane przez Sąd Okręgowy ustalenia faktyczne, poprzedzone niewadliwą, spełniającą kryteria przewidziane w art. 233 § 1 KPC, oceną zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, a także przedstawioną w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku wykładnię istotnych dla rozstrzygnięcia przepisów prawa materialnego oraz ich subsumcję do ustalonego stanu faktycznego.

Do skutecznego podważenia tych ustaleń oraz ocen nie mogła prowadzić treść zgłoszonych w apelacji zarzutów, których weryfikacja samoistnie wyznaczała kierunek rozstrzygnięcia sprawy przez Sąd II instancji.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie była kwestia tego, czy art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin ma zastosowanie do przychodu osiągniętego przez ubezpieczonego z tytułu umowy z dnia 28 października 2019 r. zawartej z (...) ((...) (...)) działającym w imieniu (...) ((...)), zgodnie z którą ubezpieczony został mianowany na czas określony członkiem Międzynarodowego Sztabu (...) w B. na stanowisku Głównego (...) ((...)), (...), (...), NATO kat. 5-B.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, w świetle dostępnego materiału dowodowego, Sąd Okręgowy prawidłowo przyjął, że w analizowanym przypadku brak jest podstaw do uznania, że przychód osiągany przez ubezpieczonego z tytułu powyższej umowy stanowi przychód, o jakim stanowi przepis art. 104 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z art. 40 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin.

Dla porządku odnosząc się do argumentów organu rentowego wskazać należy, że niewątpliwie umowę, jaką zawarł ubezpieczony z (...) można co do zasady uznać za umowę o pracę. Nie oznacza to jednak automatycznie, że osiągany przez ubezpieczonego z tego tytułu przychód jest „przychodem z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego” w rozumieniu art. 40 ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym.

Sąd Odwoławczy wziął w tym zakresie w szczególności pod uwagę, że sytuacja prawna osób zatrudnionych w charakterze personelu cywilnego NATO w zakresie możliwości stosowania wobec nich przepisów art. 40 ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym doczekała się częściowej analizy w uchwale Sądu Najwyższego - Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych z dnia 23 maja 2017 r. III UZP 4/17. We wskazanej uchwale Sąd Najwyższy zauważył, że gdy chodzi o stosunek art. 40 ust. 1 i 3 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym do art. 104 ustawy emerytalnej trzeba stwierdzić, że unormowania ustawy emerytalnej stosuje się wyłącznie w zakresie „zasad”

zmniejszania świadczeń emerytalno-rentowych, przy czym ustalenie, co oznacza konkretnie odesłanie do „zasad” może być samodzielnym problemem. Natomiast przesłankę nakazującą zmniejszenie świadczenia normuje art. 40 ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym. Jest nią „osiąganie przychodu z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego”. Sąd Najwyższy zauważył przy tym, że w przeciwieństwie do ustawy emerytalnej, w ustawie o zaopatrzeniu emerytalnym brak definicji „działalności podlegającej ubezpieczeniu społecznemu” (w art. 104 ust. 2 i ust. 3 ustawy emerytalnej stwierdza się, że za tego rodzaju działalność uważa się „zatrudnienie, służbę lub inną pracę zarobkową albo prowadzenie pozarolniczej działalności” oraz „osiąganie przychodu z tytułu działalności wykonywanej za granicą”). Zdaniem Sądu Najwyższego jest to o tyle istotne, że odesłanie w art. 40 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym tylko do zasad zmniejszania nakazuje postawienie pytania, czy definicję „przychodu z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego” wynikającą z art. 104 ust. 2 i 3 można stosować na gruncie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym.

Sąd Najwyższy wskazał przy tym, że podstawowy problem prawny sprowadza się jednak do tego, że obowiązek ubezpieczenia społecznego (w zakresie ubezpieczenia emerytalno-rentowego) został uregulowany w art. 6 ustawy systemowej i obejmuje dokładnie wskazane tam tytuły do ubezpieczenia społecznego. Natomiast art. 104 ust. 2 i ust. 3 definiuje samodzielnie „działalność podlegającą obowiązkowi ubezpieczenia społecznego” stwierdzając, że jest to zatrudnienie, służba lub inna praca zarobkowa oraz przychód z tytułu działalności osiąganego za granicą. Nie ma zatem zgodności pomiędzy art. 104 ust. 1, 2 i 3 a regulacjami ustawy systemowej dotyczącymi podlegania ubezpieczeniu. Nie jest zatem tak, że między sformułowaniem „przychód z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego” w rozumieniu art. 40 ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym a tożsamym wyrażeniem w art. 104 ust. 1 ustawy emerytalnej można postawić znak równości.

Sąd Najwyższy zauważył zatem, że w analizowanym przez ten sąd przypadku nie chodzi zatem o to, czy przychód osiągnięty z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę zawartej z (...) stanowi przychód, o jakim stanowi przepis art. 104 ustawy emerytalnej, ale o to, czy przychód z zatrudnienia na podstawie umowy o pracę zawartej na podstawie tej umowy stanowi „przychód z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego” w rozumieniu art. 40 ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym.

Sąd Najwyższy zwrócił zatem uwagę, że w analizowanym przez ten sąd stanie faktycznym punktem wyjścia powinna być wykładnia wyrażenia „przychodu z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego” w rozumieniu art. 40 ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym. W tym zakresie Sąd Najwyższy wskazał, że z językowego, jak i systemowego punktu widzenia nie ulega wątpliwości, że chodzi przede wszystkim o te rodzaje aktywności, które zostały ujęte w art. 6 ust. 1 ustawy systemowej, przy czym dla porządku Sąd Najwyższy stwierdził, że w analizowanym przypadku nie znajduje zastosowania art. 7 pkt 3 ustawy systemowej regulujący zasady dobrowolnego ubezpieczenia emerytalno-rentowego, ponieważ jednostka zatrudniająca skarżącego ma swoją siedzibę w Polsce. Sąd Najwyższy wskazał, że oznacza to, że działalność, jaką ubezpieczony wykonywał na rzecz (...) może podlegać obowiązkowi ubezpieczenia społecznego jeśli zostałaby zakwalifikowana do jednej z kategorii tytułów ubezpieczenia społecznego, o których mowa w art. 6 ust. 1 ustawy systemowej.

Sąd Najwyższy zauważył zatem, że co do zasady umowa o pracę, która została zawarta pomiędzy (...) oraz skarżącym mogła zostać zakwalifikowana do kategorii umowy o pracę (pkt 1), i stanowić obowiązkowy tytuł do ubezpieczenia emerytalno-rentowego jako rodzaju ubezpieczenia społecznego. Osiągany z tego tytułu przychód musiałby być zatem uznany za przychód w rozumieniu art. 4 pkt 9 ustawy systemowej. Sąd Najwyższy zauważył nadto, że w przypadku braku innych regulacji przychód z umowy o pracę zawartej z (...) podlegałyby składce na ubezpieczenie społeczne. Byłby to zatem „przychód z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego” w rozumieniu art. 40 ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym.

Sąd Najwyższy wziął jednocześnie pod uwagę, że uchylenie tego obowiązku może jednak wynikać z unormowań szczegółowych, w tym zwłaszcza umów międzynarodowych.

Sąd Apelacyjny w tym miejscu wskazuje, że wprawdzie Sąd Najwyższy we wskazanej uchwale ostatecznie przyjął, że w sprawie w której zadano pytanie prawne przychód osiągany z tytułu zatrudnienia w (...) był przychodem, który powinien być uwzględniany w podstawie wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne według prawa polskiego, a zatem był „przychodem z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego” w rozumieniu art. 40 ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym. Z uzasadnienia wyroku wynikało jednak wprost, że oceny tej dokonał biorąc pod uwagę jako miarodajny stan prawny istniejący w dniu wydania zaskarżonej decyzji, tj. 30 września 2015 r.

Jest to o tyle istotne, że w dniu 18 stycznia 2017 r. weszła w życie ustawa z dnia 2 grudnia 2016 r. o ratyfikacji Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a (...) i (...)w Europie uzupełniającej Protokół dotyczący statusu międzynarodowych dowództw wojskowych ustanowionych na podstawie Traktatu Północnoatlantyckiego, podpisanej w W. dnia 9 lipca 2016 r. (Dz.U. z 2017 r. poz. 4), wyrażająca zgodę na dokonanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej ratyfikacji tej Umowy. Zgodnie z art. 38 lit. a Umowy uzupełniającej, zastąpiła ona postanowienia Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a (...)((...)) dotyczącej ustanowienia i wsparcia (...) ((...)) NATO na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, podpisanej dnia 13 kwietnia 2005 r. w B..

Powyzsza zmiana stanu prawnego ma rozstrzygające znaczenia dla niniejszej sprawy.

Zauważyć bowiem należy, że wcześniejsza umowa (...) z dnia 13 kwietnia 2005 r. przewidywała, że (...) ((...)) może zawierać umowy o pracę z Personelem cywilnym, o którym mowa w artykule 7 ustęp 2 Protokołu Paryskiego, oraz zgodnie z zatwierdzonym przez Radę Północnoatlantycką etatem pokojowym (...) (art. V, 5.1 Umowy (...)). Zasady i warunki zatrudnienia są regulowane w umowie o pracę oraz w obowiązujących przepisach dotyczących organów NATO. Do zawieranych z pracownikami cywilnymi umów o pracę stosowane były na podstawie pkt 8 tej umowy m.in. Regulacje dotyczące Personelu Cywilnego NATO (N. R. - dalej w skrócie (...)). Praktyka stosowania wobec Personelu cywilnego dokumentu (...) była taka, że zgodnie z decyzją podjętą przez właściwe władze wojskowe Personel cywilny NATO, zatrudnieni w (...) (a szerzej na terytorium Polski), objęci byli powszechnym ubezpieczeniem społecznym NATO. Sąd Najwyższy podejmując uchwałę w sprawie III UZP 4/17 zwrócił jednak uwagę, że (...) regulujący problematykę zabezpieczenia społecznego i ubezpieczenia społecznego personelu cywilnego był wyłącznie dokumentem wewnętrznym NATO, który nie jest źródłem obowiązującego prawa w Polsce. Sąd Najwyższy zwrócił uwagę, że istotnie, zgodnie z art. 48 ust. 1 (...), który dotyczy metod ubezpieczenia, ubezpieczenie może przyjmować albo formę udziału w krajowym systemie zabezpieczenia społecznego państwa przyjmującego, i być w razie konieczności uzupełnianym systemem ubezpieczenia grupowego albo formą udziału w systemie ubezpieczenia grupowego. Wybór zostaje pozostawiony Sekretarzowi Generalnemu bądź Naczelnemu Sojuszniczemu Dowódcy (art. 48 ust. 2). Z kolei udział w systemie zabezpieczenia społecznego Państwa przyjmującego jest uregulowany w art. 50 ust. 1.1. (...). Stwierdza się w nim, że składki do krajowego systemu zabezpieczenia społecznego są płatne przez Organizację jako pracodawcę oraz przez członków personelu jako pracowników zgodnie z regulacjami danego systemu oraz z umową zawartą pomiędzy Sekretarzem Generalnym bądź Naczelnym Sojuszniczym Dowódcą a władzami państwa przyjmującego. Jak zauważył Sąd Najwyższy z regulacji tej wynika zatem, że kwestia podlegania systemowi zabezpieczenia społecznego państwa przyjmującego musi być przedmiotem regulacji między NATO a państwem przyjmującym (zatem Polską). Sąd Najwyższy zwrócił zatem uwagę, że aby zatem doszło do wyłączenia z ubezpieczenia polskiego w związku ze skorzystaniem z kompetencji wynikającej z art. 48 ust. 2 (...) musiałoby dojść do zawarcia stosownej umowy międzynarodowej oraz jej ratyfikacji. Taka umowa została zawarta i była to wówczas Umowa (...) z 2005 roku, która regulowała przedmiotowe zagadnienie inaczej, niż czyniła to decyzja podjęta przez Naczelnego Sojuszniczego Dowódcę. Sąd Najwyższy zauważył, że zgodnie z umową z 2005 r. na (...) nałożono obowiązek wypełniania zobowiązań ciężących na podmiocie zatrudniającym na podstawie prawa Państwa Przyjmującego, bądź gdzie ma to zastosowanie, prawa Unii Europejskiej, biorąc pod uwagę przepisy NATO (art. V, 5.3 zdanie pierwsze Umowy (...)). Dotyczy to zwłaszcza dokonywania stosownych potrąceń od wynagrodzeń pracowników oraz wpłacania składek przez pracodawcę, wymaganych przez prawo Państwa Przyjmującego bądź, gdzie ma to zastosowanie, prawo Unii Europejskiej (art. V, 5.3 zdanie drugie Umowy (...)). W szczególności uregulowano jedynie obowiązek podatkowy Personelu cywilnego ponieważ był on zwolniony z podatków od wynagrodzeń i dodatków wypłacanych im bezpośrednio przez NATO (art. V, 5.1 Umowy (...)). Sąd Najwyższy zauważył przy tym, że z prawnego punktu widzenia

problematyka ta została wyraźnie oddzielona od obowiązku składkowego w odniesieniu do metod ubezpieczenia Personelu cywilnego. Sąd Najwyższy wskazał, że z prawnego punktu widzenia sytuacja przedstawiała się wówczas tak, że pracownicy Personelu cywilnego podlegali zabezpieczeniu społecznemu Państwa przyjmującego (art. V, 5.2 umowy (...)), ponieważ Umowa (...) nakazuje (...) wypełnianie zobowiązań ciężących na podmiocie zatrudniającym na podstawie prawa Państwa przyjmującego (art. V, 5.2 Umowy (...)).

W realiach niniejszej sprawy do stosunku zatrudnienia ubezpieczonego zastosowanie znajduje natomiast kolejna umowa międzynarodowa podpisana w dniu 9 lipca 2016 r. w W. między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a (...) i (...) w Europie uzupełniająca Protokół dotyczący statusu międzynarodowych dowództw wojskowych ustanowionych na podstawie Traktatu Północnoatlantyckiego. Umowa z dnia 9 lipca 2016 r. – po uzyskaniu zgody w formie ustawy na jej ratyfikację (ustawa z dnia 2 grudnia 2016 r.) – została ratyfikowana przez prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 21 lutego 2017 r. i weszła w życie 8 marca 2017 r.

Zgodnie z art. 87 ust. 1 Konstytucji źródłami powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej są: Konstytucja, ustawy, ratyfikowane umowy międzynarodowe oraz rozporządzenia. Oznacza to, że stan prawny dla Personelu cywilnego NATO w zakresie dotyczącym zabezpieczenia społecznego wynika z tego aktu prawnego.

Zauważyć zatem należy, że w art. 13 ust. 1 lit. A tej umowy wprost wskazano, że Dowództwo Sojusznicze może podejmować bezpośrednie działania w celu zatrudnienia (...) NATO, przy czym zasady i warunki takiego zatrudnienia regulowane są wyłącznie przez właściwe przepisy NATO, włączając w to postanowienia umowy o pracę. Spory dotyczące takiego zatrudnienia będą rozpatrywane przez odpowiednie władze NATO wyłącznie zgodnie z zatwierdzonymi przez Radę Północnoatlantycką przepisami dotyczącymi personelu cywilnego NATO, bez prawa do odwołania się do polskich sądów, trybunałów, agencji lub podobnych forów. W art. 13 ust. 1 lit b wskazano nadto, że zgodnie z artykułem 7 ustęp 2 Protokołu Paryskiego oraz przepisami dotyczącymi personelu cywilnego NATO, (...) NATO **są zwolnieni z wszelkich podatków, jak również składek na polskie świadczenia społeczne i emerytalne**, które są pobierane od pensji lub wynagrodzenia wypłacanego z tytułu świadczenia przez nich pracy w charakterze (...) NATO.

Mając na uwadze treść powyższych regulacji, Sąd I instancji słusznie stwierdził, że w odniesieniu do (...) NATO, umowa z dnia 9 lipca 2016 r. przewiduje w zakresie stosunków pracy całkowite wyłączenie z wykonywania obowiązków wynikających z prawa Państwa Przyjmującego, co dotyczy nie tylko zasad i warunków zatrudnienia czy rozstrzygania sporów z tym związanych (tylko przez odpowiednie władze NATO), ale również odprowadzania wszelkich podatków i płacenia składek na polskie świadczenia społeczne i emerytalne.

Wskazać przy tym należy, że niezależnie od zatrudnienia (...) (do którego należał ubezpieczony) Umowa z dnia 9 lipca 2016 r. zezwala również na zatrudnienie (...) (dalej jako (...)) na takich samych warunkach jak każdy inny pracodawca na podstawie prawa Rzeczypospolitej Polskiej, co ma znaczenie z punktu widzenia różnicowania obowiązków spoczywających na (...) jako na zatrudniającym pracodawcy. W przypadku (...) zasady i warunki zatrudnienia są regulowane bezwzględnie przez prawo polskie. W przypadku zaś (...) osoby zatrudnione jako Personel Cywilny NATO na terytorium Polski objęte są powszechnym ubezpieczeniem społecznym NATO, a tym samym powinny być wyłączone z polskiego systemu zabezpieczenia społecznego.

Sąd Apelacyjny zwraca przy tym uwagę, że niewątpliwie warunki zatrudnienia ubezpieczonego regulowała omówiona wyżej ratyfikowana umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a (...) i (...) w Europie uzupełniającej Protokół dotyczący statusu międzynarodowych dowództw wojskowych ustanowionych na podstawie Traktatu Północnoatlantyckiego, podpisanej w W. dnia 9 lipca 2016 r. (Dz.U. z 2017 r. poz. 4). W umowie zawartej przez ubezpieczonego z (...) w dniu 28 października 2019 r. w punkcie 6 wprost wskazano, że w odniesieniu do niniejszej umowy obowiązuje System emerytalny o zdefiniowanej składce NATO oraz przepisy dotyczące ubezpieczenia społecznego. „Będzie Pan zobowiązany do wnoszenia składek finansowych na rzecz tych systemów” (k. 9). W punkcie 9 wskazano, że niniejsza umowa podlega postanowieniom Przepisów NATO dotyczących personelu cywilnego oraz obowiązującym przepisom bezpieczeństwa NATO, a także postanowieniom odpowiednich dyrektyw NATO,(...), (...)

i (...) obowiązujących w dowolnej części niniejszej umowy. W piśmie z dnia 18 stycznia 2021 r. pracodawca ubezpieczonego w odpowiedzi na zapytanie organu rentowego dotyczące zwolnienia ubezpieczonego z obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia społeczne i emerytalne wprost wskazał, że ubezpieczony jest zwolniony z wszelkich podatków, jak również składek na polskie świadczenia społeczne i emerytalne (k. 21).

Na zakończenie odnosząc się do argumentacji organu rentowego wskazać należy, że powyższa umowa międzynarodowa z uwagi na sposób i formę jej ratyfikacji posiada pierwszeństwo przed ustawą o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy oraz ich rodzin. Przypomnieć należy, że aktem prawnym mającym zasadnicze znaczenie dla określenia źródeł prawa powszechnie obowiązującego w Polsce oraz hierarchii poszczególnych aktów normatywnych jest Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie z treścią art. 87 ust. 1 Konstytucji RP źródłami prawa powszechnie obowiązującego są: Konstytucja, ustawy, ratyfikowane umowy międzynarodowe oraz rozporządzenia, a w zakresie ograniczonym przedmiotowo i terytorialnie - akty prawa miejscowego. Szczególną rangę Konstytucja RP przyznaje ratyfikowanym umowom międzynarodowym, które zgodnie z art. 91 ust. 1 Konstytucji RP, po ich ogłoszeniu w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, stanowią część krajowego porządku prawnego i są bezpośrednio stosowane, chyba że ich stosowanie jest uzależnione od wydania ustawy. W art. 91 ust. 2 Konstytucji wskazano przy tym, że umowa międzynarodowa ratyfikowana za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie ma pierwszeństwo przed ustawą, jeżeli ustawy tej nie da się pogodzić z umową. Art. 91 ust. 2 Konstytucji RP przesądza zatem o nadrzędności umów międzynarodowych ratyfikowanych za zgodą wyrażoną w ustawie nad ustawami, w sytuacji gdy ustawy nie da się pogodzić z umową, a więc gdy nie jest możliwa taka interpretacja treści ustawy, która dałaby się pogodzić z postanowieniami umowy ani też nie dokonano stosownej nowelizacji ustawy. Wskazany art. 91 Konstytucji RP jest rozwinięciem wyrażonej w art. 9 Konstytucji RP zasady przestrzegania przez Rzeczpospolitą wiążącego ją prawa międzynarodowego. Bezpośrednie stosowanie umowy międzynarodowej polega na podejmowaniu na jej podstawie decyzji indywidualnych i konkretnych w postępowaniach przed właściwymi organami władzy publicznej. W rozpoznawanej sprawie istotne znaczenie ma też art. 91 ust. 3 Konstytucji RP, który stanowi, że jeżeli wynika to z ratyfikowanej przez Polskę umowy konstytuującej organizację międzynarodową, prawo przez nią stanowione jest stosowane bezpośrednio, mając pierwszeństwo w przypadku kolizji z ustawami.

W konsekwencji Sąd Okręgowy prawidłowo przyjął, że przychód osiągniany przez ubezpieczonego z tytułu zatrudnienia ubezpieczonego w (...)nie jest przychodem, który powinien być uwzględniany w podstawie wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne według prawa polskiego. Nie jest to bowiem „przychód z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego” w rozumieniu art. 40 ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym.

Nie znajdując zatem podstaw do uwzględnienia apelacji, Sąd Apelacyjny – na podstawie art. 385 kodeksu postępowania cywilnego – orzekł, jak w sentencji wyroku.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono zgodnie z art. 98 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c. i w związku z § 9 ust. 2 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie, zasądając od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego kwotę 480 (czterysta osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za II instancję.

Beata Górską Barbara Białecką Jolanta Hawryszko